

Inrichtingsplan landgoed Suurbeck

In het kader van de Overijsselse Bossenstrategie

Colofon

Opdrachtgever: Provincie Overijssel
Titel: Inrichtingsplan landgoed Suurbeck
Status: Definitieve versie
Datum: 23-5-2023
Auteur(s):
Foto's:

Projectnummer: 22.30.760.12.20041

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Leeswijzer	4
2	Omschrijving uitgangssituatie	5
2.1	Ligging terrein	6
2.2	Bodem	6
2.3	Hoogte/helling	7
2.4	Grondwaterstanden	7
2.5	Archeologische waarden	7
2.6	Landschap	8
2.7	Aanwezige natuurwaarden	8
2.8	Wegen, paden en waterlopen	8
2.9	Kabels en leidingen	9
2.10	Eisen vanuit de regeling	9
2.10.1	Bestemming	9
2.10.2	Toestemming gemeente	9
2.10.3	Overleg omwonenden	9
2.10.4	Aanplant inheemse soorten	9
3	Inrichtingsplan	10
3.1	Aan te leggen bostypen	10
3.2	Beplantingsplan	10
3.3	Eisen aan plantmateriaal	11
3.4	Maatregelen	11
3.4.1	Bodemvoorbereiding	11
3.4.2	Wildwerende maatregelen	12
3.4.3	Nazorg	12
4	Toekomstige ecologische ontwikkeling	13
<i>Bijlage 1</i>	Maatregelenkaart	14
<i>Bijlage 2</i>	Beplantingsplan	15
<i>Bijlage 3</i>	Begroting	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 Inleiding

_____ wil bosontwikkeling realiseren op zijn eigendom.

Deze bosontwikkeling wordt gerealiseerd in het kader van de Overijsselse Bossenstrategie, welke een nadere uitwerking is van de landelijke Bossenstrategie. De ambitie van de Bossenstrategie is dat er in Nederland in 2030 10% meer bos is. Bosuitbreiding is nodig om de klimaatdoelen te realiseren (vastlegging van koolstof) en draagt bovendien bij aan verhoging van de biodiversiteit en aan een gezondere leefomgeving. Ook het compenseren van de bomenkap die nodig was voor natuurherstel binnen de Natura 2000-gebieden is één van de doelen.

Om het nieuwe bos ook voor de toekomst veilig te stellen, wil _____ de bestemming van het perceel laten wijzigen van “Agrarisch met waarden” naar “Bos”. Aan het College van de gemeente Steenwijkerland wordt gevraagd de bestemming te wijzigen en daarmee de bosaanleg mogelijk te maken.

1.1 Leeswijzer

In voorliggend inrichtingsplan wordt in hoofdstuk 2 de uitgangssituatie beschreven. Dit hoofdstuk kan worden gebruikt bij een inpassingsplan voor de bestemmingsplanwijziging. Het hoofdstuk 3 is het daadwerkelijke inrichtingsplan. Binnen dit inrichtingsplan wordt aangegeven welke bostypen ontwikkeld kunnen worden. Hiervoor wordt een analyse van de biotische en abiotische factoren gemaakt. Daarnaast worden ook de uit te voeren inrichtingsmaatregelen voor het ontwikkelen van de bostypen beschreven. Als laatste hoofdstuk (hoofdstuk 4) zal de toekomstige ecologische ontwikkeling beschreven worden.

2 Omschrijving uitgangssituatie

[REDACTED] is eigenaar van het perceel bekend onder het kadastrale nummer Vollenhove 00N1710. Het perceel wordt hieronder verder aangegeven met de (werk)naam perceel landgoed Suurbeck.

Hieronder worden de NAW-gegevens van de eigenaar weergegeven:

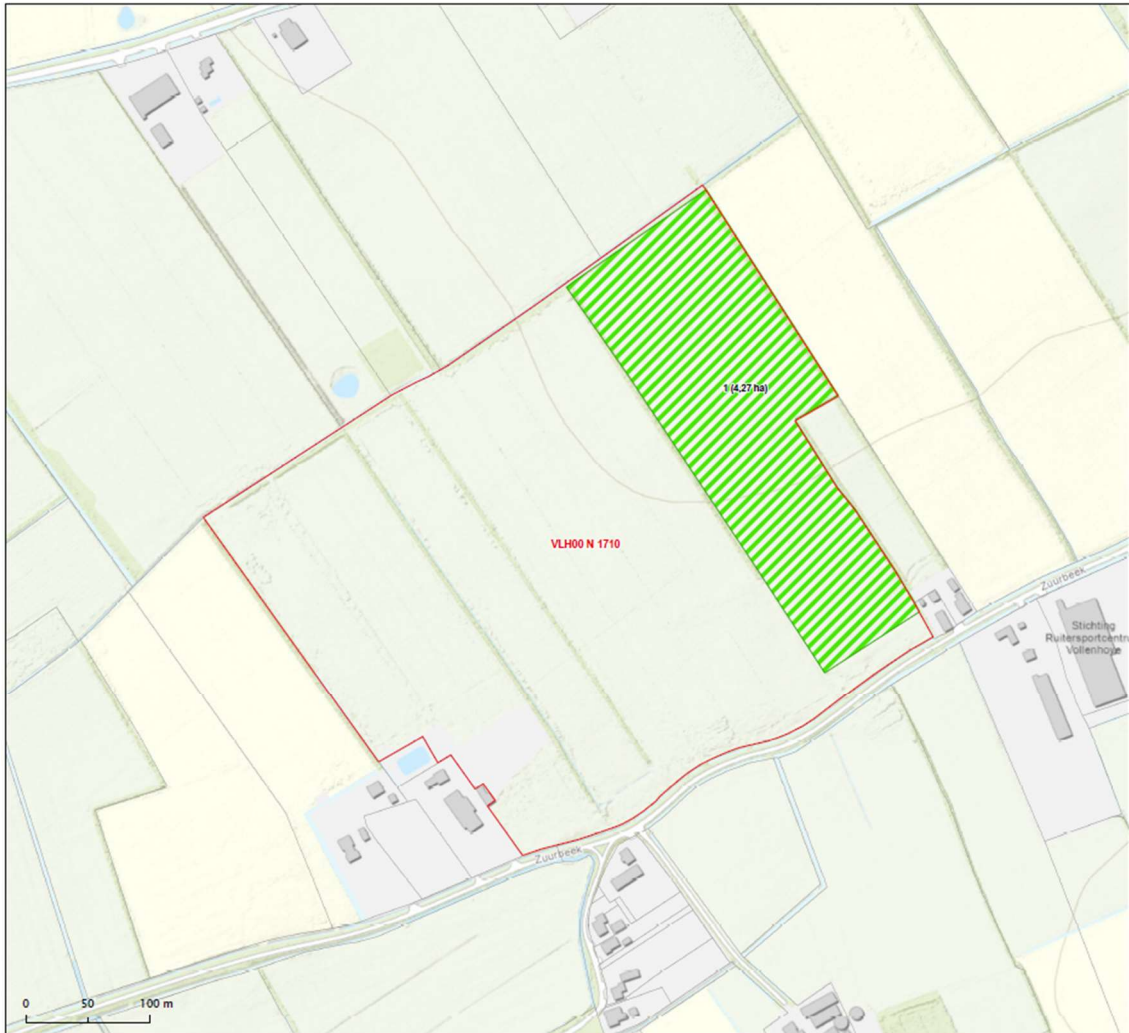
Naam object:	landgoed Suurbeck
Naam eigenaar:	[REDACTED]
Adres:	[REDACTED]
Postcode en plaats:	[REDACTED]
E-mail:	[REDACTED]
Contactpersoon:	[REDACTED]
E-mail:	[REDACTED]

Hieronder worden de gegevens van het in te planten perceel weergegeven:

Kadastrale gegevens:	Vollenhove 00N1710
Kadastrale oppervlakte (m2)	170609m2
Werknaam/aanduiding:	perceel landgoed Suurbeck
Aan te planten oppervlakte (m2):	42700m2 (4,27 ha)
Huidige bestemming:	Agrarisch met waarden
Dubbele bestemming:	Waarde – Archeologie 2
Toekomstige bestemming:	Bos

2.1 Ligging terrein

Het landgoed Suurbeek ligt tussen de plaatsen Vollenhove en Sint-Jansklooster, aan de Zuurbeek ter hoogte van huisnummer 7. Het perceel is momenteel voor het grootste deel in gebruik als bouwland. Een klein deel aan de zuidzijde van het perceel bestaat uit grasland. Een kaart met daarop de ligging van het terrein is weergegeven op figuur 1.

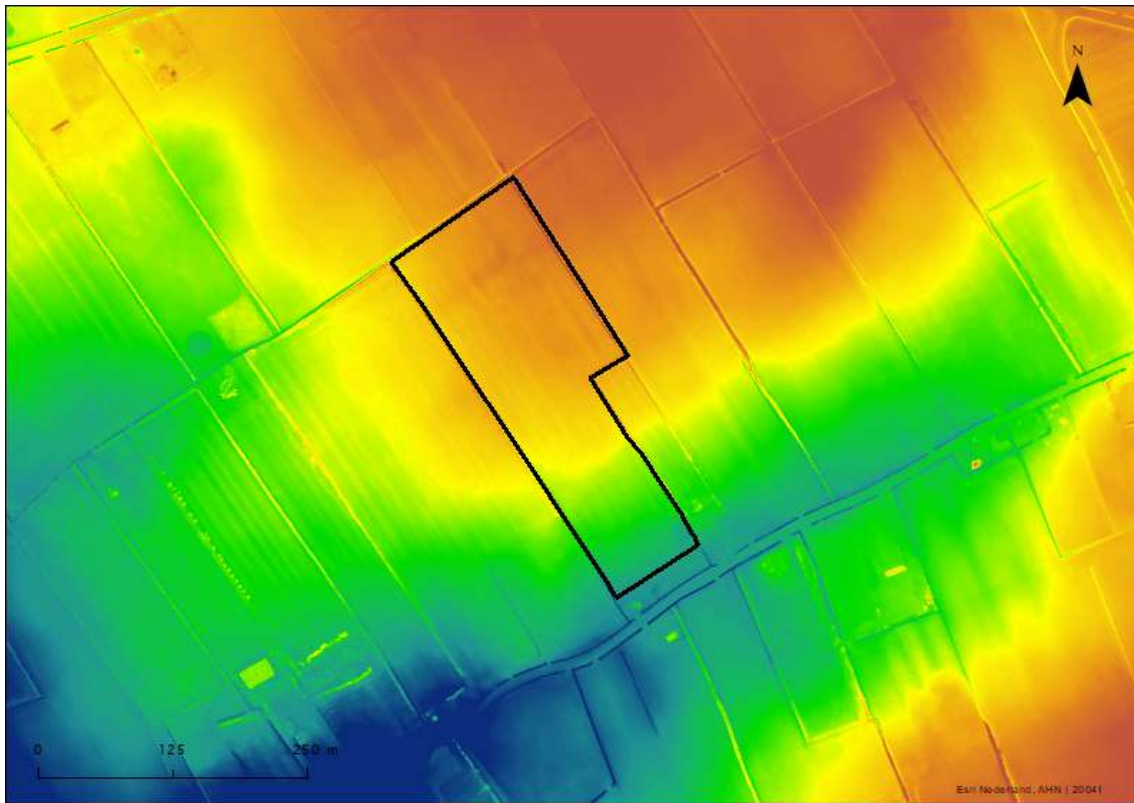
Figuur 1 Ligging terrein

2.2 Bodem

In het veld zijn twee verkennende boringen uitgevoerd om de bodemopbouw te bepalen, 1 boring aan de zuidzijde van het perceel en 1 boring aan de noordzijde van het perceel. Volgens de bodemkaart 1:50.000 bestaat de bodem uit een hoge bruine enkeerdgrond, opgebouwd uit zwak lemig en leemarm fijn zand. Dit zijn met bosstrooisel en grasplaggen opgehoogde gronden met een relatief dikke A-laag. Uit de boring in het veld blijkt dit bodemtype overeen te komen met de bodemkaart. Tijdens beide boringen is een keileemlaag aangetroffen, aan de noordzijde op circa 80cm diepte en aan de zuidzijde op circa 40cm diepte. Dit geeft aan dat er een voedselrijke laag in de bodem aanwezig is.

2.3 Hoogte/helling

Het perceel ligt op de rand van de stuwwal die loopt vanaf Sint Jansklooster tot aan Vollenhove. De zuidzijde van het perceel lijkt in een smeltwaterdal te liggen die in de stuwwal is ingesleten. Het perceel loopt daarmee in zuidelijke richting af. Het hoogste punt bevindt zich aan de noordoostzijde met circa 6,3 meter boven NAP. Het laagste punt bevindt zich in het zuiden van het perceel met een hoogte van circa 2,4 meter boven NAP. De hoogtekarte is weergegeven in figuur 2.

Figuur 2 Hoogtekarte

2.4 Grondwaterstanden

Op de kaart met daarop de grondwatertrappen staat aangegeven dat zowel de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) en gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) dieper dan 2 meter onder maaiveld staat. Deze kaart lijkt niet erg nauwkeurig te zijn aangezien de hoogtekarte ook aangeeft dat het zuidelijk deel van het perceel in een smeltwaterdal ligt. Uit mondelinge mededelingen blijkt dat in natte tijden dit zuidelijke deel soms ook onder water staat, waarbij het water zelfs soms over de weg (Zuurbeek) heen komt. Dit is een gevolg van de ondoordringbare lagen (keilemlagen) die in de bodem zitten.

2.5 Archeologische waarden

Op basis van de Indicatieve kaart archeologische waarden is er in het perceel een middelhoge trefkans op gebied van archeologie. Het uiterste noorden van het perceel heeft een hoge trefkans.

In het bestemmingsplan is het perceel aangeduid als zijnde agrarisch met waarde. De dubbelbestemming is “archeologie 2”. Daarbij staat beschreven dat het verboden is op aangewezen gronden zonder of in afwijking van de omgevingsvergunning om bomen en diepwortelende beplanting aan te brengen, wanneer de ingreep dieper gaat dan 50 centimeter beneden maaiveld en een groter oppervlakte beslaat dan 2.500 vierkante meter.

Bij de gemeente zal moeten worden geïnformeerd of dit nog verdere consequenties heeft bij wijziging van het bestemmingsplan.

2.6 Landschap

Het perceel ligt op de rand van de stuwwal die zich uitstrekt tussen Sint Jansklooster en Vollenhove. Het landschapstype kenmerkt zich als een kampenlandschap. Rondom het perceel zijn vele singels, houtwallen en kleine bosjes aanwezig die afwisselen met akkerlanden en weidegronden. De singels die het aan te planten perceel begrenzen staan op de historische kaart van 1860 al weergegeven. Rond die tijd bestond het landschap al uit een kleinschalige structuur met afwisseling in landbouwgrond, singels, houtwallen en kleinschalige bosjes. De aanwezigheid van erg oude eiken in de singels duidt op mogelijke autochtone herkomst.

2.7 Aanwezige natuurwaarden

Er heeft een ecologische toets plaatsgevonden om te toetsen of de inrichtingsmaatregelen strijdig zijn met de huidige ecologische waarden van het perceel.

Tijdens het veldbezoek in week 13 van dit jaar zijn er geen beschermde flora- en faunasoorten waargenomen. Momenteel wordt het perceel voornamelijk gebruikt als bouwland. Hierdoor is de natuurwaarde van het perceel laag te noemen. Het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) leverde dan ook geen waarnemingen van beschermde soorten op in het perceel (laatste 10 jaar). Ook op aangrenzende percelen zijn geen waarnemingen vermeld van beschermde flora en fauna soorten.

Op basis van het aangetroffen biotoop worden alleen broedvogelsoorten als de kievit en scholekster verwacht. Hier kan rekening mee gehouden worden door buiten het broedseizoen te werken of voorafgaande de inrichting het perceel op broedende vogels te controleren.

Door het perceel om te vormen naar bos, zal de natuurwaarde van het perceel stijgen aangezien het meerdere habitats biedt voor verschillende diersoorten en de flora meer divers wordt. Zie daarvoor ook hoofdstuk 4.

2.8 Wegen, paden en waterlopen

Het perceel is bereikbaar via een toerit vanaf de Zuurbeek, ten hoogte van huisnummer 5. Aan de noordzijde blijft een beheerpad van 5 meter breed. Hierdoor kan de watergang die aan de noordzijde ligt nog goed onderhouden worden in de toekomst.

Bij aanleg zal er een wandelpad aan de westzijde van het perceel (dwars op de Zuurbeek) tussen de bestaande singel en het nieuw aan te leggen bos worden gecreëerd.

2.9 Kabels en leidingen

Op basis van het oriëntatieverzoek weergegeven wat op de kaart behorende bij het oriëntatieverzoek is weergegeven.

 heeft een oriëntatieverzoek gedaan bij het Kadaster omtrent ligging kabels en leidingen. Uit dit oriëntatieverzoek blijken er geen kabels en leidingen in het perceel aanwezig te zijn.

2.10 Eisen vanuit de regeling

Hieronder worden de belangrijkste eisen vanuit de regeling weergegeven. Daarbij is het belangrijk dat er een positief advies ligt vanuit de gemeente om uiteindelijk een bestemmingsplanwijziging te realiseren. Tevens is ook het omgevingsmanagement beschreven in de vorm van overleg met de omwonenden. Verder komen overige eisen aan bod.

2.10.1 Bestemming

De bestemming van het perceel is momenteel agrarisch. Vanuit de regeling dient de bestemming van het perceel binnen het bestemmingsplan van de gemeente te worden aangepast naar bos.

2.10.2 Toestemming gemeente

Er heeft overleg plaatsgevonden met de gemeente Steenwijkerland. De gemeente heeft aangegeven akkoord te zijn met de ontwikkeling van bos op het perceel. De gemeente heeft ook aangegeven bereid te zijn het bestemmingsplan hiervoor aan te passen.

2.10.3 Overleg omwonenden

Een aantal omwonenden zien het uitzicht veranderen bij aanplant van bos op deze locatie. Dit geldt met name voor Zuurbeek 5 en in mindere mate voor Zuurbeek 1, 7 en 12a. De omwonenden hebben positief gereageerd op het voornemen tot bosaanleg.

2.10.4 Aanplant inheemse soorten

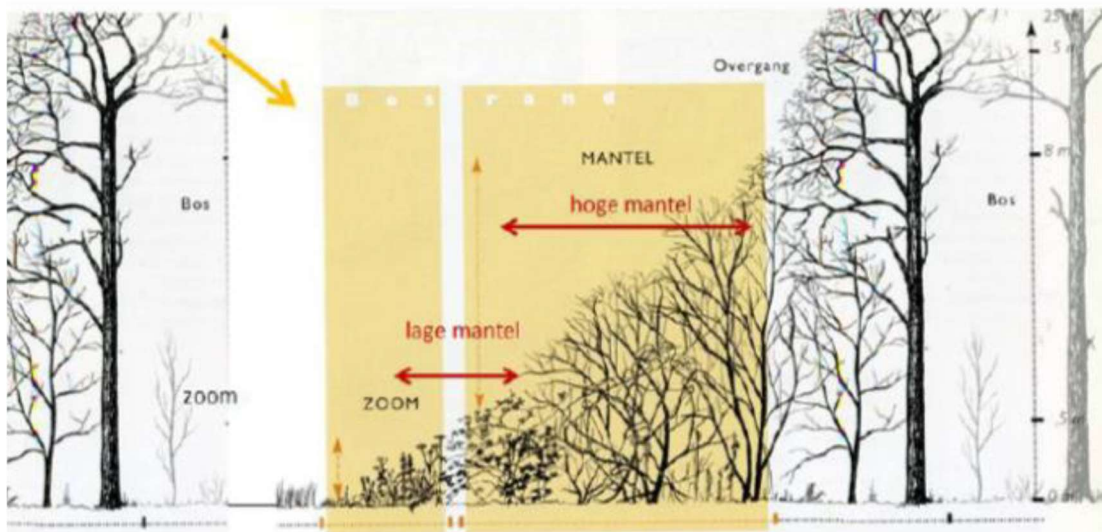
De provincie eist dat er minimaal 60% inheemse soorten worden aangeplant. Tevens vereist de provincie dat bosranden worden aangelegd mits mogelijk.

De wens is om 20% van het aan te planten bos te laten bestaan uit autochtoon plantmateriaal Nederlandse Rassenlijst Bomen: er dient dan plantmateriaal te worden gebruikt waarvan de herkomst vermeld is in de meest recente Nederlandse Rassenlijst Bomen (zie www.rassenlijstbomen.nl). Daarbij dient materiaal gebruikt te worden uit een vergelijkbaar gebied/floradistrict (gebiedseigen soorten). Gedetailleerde informatie over aanwezig autochtoon materiaal is beschikbaar bij de genenbank voor bomen en struiken (www.genenbankbomenenstruiken.nl).

3 Inrichtingsplan

3.1 Aan te leggen bostypen

Bij de aanleg van bos wordt ingespeeld op een zo hoog mogelijke toekomstbestendigheid door middel van individuele en groepsgewijze aanplant van zowel struikvormers als bomen en daarmee menging in soorten. Tevens wordt rekening gehouden met het creëren van natuurlijke bosranden. Door hier nu goed rekening mee te houden wordt op langere termijn een structuurrijk bos ontwikkeld.

Figuur 3 Weergave van horizontale bosstructuur

Voor de inrichting van het bos is er gekeken naar verschillende factoren beschreven in hoofdstuk 2. Aan de hand van het bodemtype, hoogteligging en grondwatertrappen is het bostype en de daarbij horende boomsoorten bepaald. Daarnaast zijn rondom het perceel singels met oude eiken aanwezig. In 1860 stonden deze eiken al op de kaart, waardoor het aannemelijk is dat dit autochtone eiken zijn. Het voorstel is dan ook om op deze locatie enkel inheems plantsoen met autochtone herkomst te planten. Vanwege de oplopende hoogte richting het noorden en de aanwezigheid van keileem, is een breed pallet aan boomsoorten geschikt voor dit bodemtype.

3.2 Beplantingsplan

Bij de aanplant van het perceel wordt gerekend met 4500 stuks per hectare en wordt aangeplant op een plantafstand van 1,5x1,5 meter.

In het aan te planten bos worden boom- en struiksoorten aangeplant die horen bij het bostype droog bos, aangevuld met enkele soorten die passen bij een vochtig bostype. Daarnaast wordt rekening gehouden met een aandeel strooiselverbeterende boomsoorten. De boom- en struiksoorten die worden aangeplant zijn weergegeven in tabel 1.

Wintereik	Quercus petraea	3800
Haagbeuk	Carpinus betulus	3800
Zwarte els	Alnus glutinosa	950
Winterlinde	Tilia cordata	3800
Fladderiep	Ulmus laevis	3800
Zoete kers	Prunus avium	2850
Wilde kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	75
Gelderse roos	Viburnum opulus	75
Europese vogelkers	Prunus padus	75
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	50
Veldesdoorn	Acer campestre	50
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	50
Vuilboom	Rhamnus frangula	50
Wilde appel	Malus sylvestris	50
Wilde peer	Pyrus communis	25
Boswilg	Salix caprea	25
Hondsroos	Rosa canina	25
Hazelaar	Corylus avellana	25
		19575

Tabel 1 Aan te planten boom- en struiksoorten

De aan te planten soorten, met daarbij de leeftijd en aantallen worden in bijlage 2 weergegeven.

Het grootste deel van het perceel zal met boomvormers worden aangeplant en wordt aangeduid met 1a op de maatregelenkaart. Aan de zuidzijde van het perceel, parallel aan de Zuurbeek, wordt een overgangszone aangeplant met struikvormers. Deze zone wordt aangeduid met 1b. Hierbij wordt verwezen naar de maatregelenkaart in bijlage 1.

3.3 Eisen aan plantmateriaal

Om veilig te stellen dat het plantsoen van goede kwaliteit is, dient het plantmateriaal te voldoen aan NEN 4712 normering en NAK gecertificeerd plantsoen. Waar mogelijk komt het plantsoen van autochtone herkomst.

3.4 Maatregelen

Om het perceel op de juiste manier te kunnen aanplanten dienen er voorbereidende maatregelen genomen te worden, alvorens over gegaan kan worden op de daadwerkelijke aanplant.

3.4.1 Bodemvoorbereiding

Het perceel is momenteel voor het grootste deel in gebruik als bouwland. Om het perceel plantklaar te maken wordt het bouwland bewerkt met een eg en cultivator. Aan de zuidzijde van het perceel is een deel grasland aanwezig dat wordt gespitfreesd als voorbereidende bodembewerking. Het in te planten perceel zal, voorafgaand aan het

inplanten, ingezaaid worden met een kruidenmengsel. Dit om concurrentie van grassen en ongewenste kruiden te voorkomen.

3.4.2 Wildwerende maatregelen

Bij de aanplant van plantsoen wordt er bescherming aangebracht. De wilddruk van reeën kan leiden tot schade en leiden tot verlies van een groot deel van de aanplant. Bij de aanplant wordt er daarom gebruik gemaakt van een reewildwerend raster. Dit raster is 1,60 meter hoog. Deze wordt na ongeveer 5 jaar weer verwijderd als de aanplant boven de vraatlijn van reewild is gegroeid. Dit raster kan na verwijdering hergebruikt worden.

Bij de aanleg van het raster dient er rekening gehouden te worden dat aan de westzijde van het raster, dwars op de Zuurbeek, een wandelpad wordt gecreëerd tussen de bestaande singel en het aan te leggen bos.

3.4.3 Nazorg

Nadat het bos is aangeplant, is het noodzakelijk om nazorg te plegen. Er zal jaarlijks een controle worden uitgevoerd in de zomer om te inventariseren of de aanplant belemmerd wordt door aanwezige grassen en kruiden. Indien nodig wordt er dan voor gezorgd dat de beplanting wordt vrij gemaaid van de concurrerende soorten. Daarnaast wordt indien noodzakelijk ingeboet. Bij dit inrichtingsplan wordt rekening gehouden met inboet van 10% zodat deze kosten ook binnen de subsidieregeling worden vergoed.

4 Toekomstige ecologische ontwikkeling

Een bos en boscossysteem ontwikkelen is een proces dat vele jaren duurt. Een bos kent verschillende leeftijdsfasen, met elk hun eigen bijdrage aan natuurwaarden. Het gaat om de pionierfase, dichte fase, stakenfase, en volwassen fase en aftakelingsfase waarin veel boomholten ontstaan. De natuurwaarden van bos liggen in de structuren en habitats die worden geboden voor diersoorten. Insecten en ongewervelden vormen de basis van de voedselpyramide in bossen. Het gaat in een boscossysteem om enorm veel soorten. Hier profiteren vogels en zoogdieren van. Broedvogels en zoogdieren zijn soortgroepen waarvoor een bos belangrijke natuurwaarden heeft. Daarnaast zijn de natuurwaarden van bos gelegen in paddenstoelen en mossen en in de specifieke boskruiden en houtige gewassen, met de soorten die daarvan afhankelijk zijn.

In de pionierfase, in de eerste jaren waarin de jonge aanplant nog geen gesloten kroondekking heeft, heeft de ondergroei van (ruig) gras veel waarde voor kleine zoogdieren, broedvogels als patrijs en fazant en kan het een goed gebied worden voor voedsel zoekende vleermuizen en roofvogels (bijvoorbeeld buizerd en torenvalk). In de dichte fase is sprake van een min of meer gesloten kroonlaag van lage bomen en struiken. Wat broedvogels betreft worden daarin de volgende soorten verwacht: Het begint met de groep van jong bos en struweel. Soorten als kneu, tuinfluiter, grasmus en de fitis houden van zeer jong bos en bosranden met struiken. Maar ook de spotvogel kan hier verschijnen. In jong bos of de struiklaag in volwassen bos zullen winterkoning, merel, roodborst, zanglijster en zwartkop gaan leven. Bij de stakenfase is het bos heel dicht en wint het hoogte. Er verschijnen ook soorten die zullen blijven en zowel in jong als oud bos kunnen leven, zoals houtduif, vink, koolmees en gaai. Een soort als de ransuil voelt zich hier ook thuis. Binnen dertig jaar komt het bos in de fase van opgaand bos. In opgaand bos met loofbomen vestigen zich soorten als grote lijster, tjiftjaf spreeuw en houtsnip.

Pas als de bomen een bepaalde doorsnede en ouderdom hebben kunnen hollenbroeders en spechten verschijnen. Dat is na de komende 30 jaar. Dan zijn boomkruiper, boomklever en allerlei soorten spechten en mezen op termijn te verwachten. Bij naaldbomen gaat het dan om goudhaantjes, mezen en sijs. Bij voldoende rust en omvang van het bos gaan er ook soorten broeden als bosuil, sperwer, havik, buizerd en raaf, en de middelste bonte specht die pas in bossen verschijnt als er zwaar loofhout aanwezig is. Dit volwassen bos met voldoende holten is ook het leefgebied van vele soorten vleermuizen. Wat flora betreft kunnen de eerste 20 jaar besdragende soorten zich vestiging zoals hulst, wilde kamperfoelie, klimop, lijsterbes en vuilboom. In de ondergroei is bijvoorbeeld gladde witbol en hondsdraf te verwachten. Ook braamstruwelen zullen zich ontwikkelen, die zijn op een zonnige plek zeer waardevol voor bosrandvlinders, zoals bont zandoogje. De kolonisatie van de meeste soorten boskruiden zal langzaam gaan, ook als bijvoorbeeld een bosplant als gewone salomonszegel, dalkruid, bosanemoon, grootbloemmuur of witsporig bosviooltje al in de nabijheid aanwezig is.

Bijlage 1 Maatregelenkaart

Bijlage 2 **Beplantingsplan**

Perceel	Opp. (Ha)	Plantvoorbereiding	Plant- afstand	Latijns	Percentage	Plantwijze	Groeps grootte	Plantsoen- maat	Aantal
1a	4,14	Woelen	1,5 x 1,5 (4500 stuks)						
				Quercus petraea	20%	Individueel gemengd met haagbeuk		60/100	3650
				Carpinus betulus	20%	Individueel gemengd met wintereik		60/100	3650
				Alnus glutinosa	5%	groepsgewijs		60/100	950
				Tilia cordata	20%	groepsgewijs	25	60/100	3650
				Ulmus laevis	20%	groepsgewijs	25	60/100	3650
				Prunus avium	15%	groepsgewijs	25	60/100	3650
				totaal:	100%				19200
1b	0,13	Woelen	1,5 x 1,5 (4500 stuks)						
				Euonymus europaeus	10%	groepsgewijs	25	60/100	75
				Viburnum opulus	10%	groepsgewijs	25	60/100	75
				Prunus padus	10%	groepsgewijs	25	60/100	75
				Sorbus aucuparia	10%	groepsgewijs	25	60/100	50
				Acer campestre	10%	groepsgewijs	25	60/100	50
				Crataegus monogyna	10%	groepsgewijs	25	60/100	50
				Rhamnus frangula	10%	groepsgewijs	25	60/100	50
				Malus sylvestris	10%	groepsgewijs	25	60/100	50
				Pyrus communis	5%	groepsgewijs	25	60/100	25
				Salix caprea	5%	groepsgewijs	25	60/100	25
				Rosa canina	5%	groepsgewijs	25	60/100	25
				Corylus avellana	5%	groepsgewijs	25	60/100	25
				totaal:	100%				575
				TOTAAL:	100%				19775